

Ivana Filová

Prevzaté slová v súčasnej španielčine

(posudek vedoucího bakalářské práce)

Předkládaná práce je věnována tématu, které je v současnosti velmi často traktované, a to nejen v odborných lingvistických kruzích, ale také v žurnalistice a mezi laiky. To je dáno tím, že téma má výrazný sociologický, kulturní a někdy i politický rozměr: hojně přebírání cizích slov je pro mnohé nejdůležitějším argumentem, proč je třeba bránit čistotu vlastního jazyka. V názvu práce je řeč o převzatých slovech obecně, práce se ale převážně zabývá pouze anglicismy a latinismy.

Práce se skládá z úvodu, jedenácti krátkých kapitol a závěru. Prvních deset kapitol je teoretického rázu: autorka postupně definuje základní pojmy, charakterizuje místo výpůjček v celku slovní zásoby, probírá dějiny přejímání cizích slov do španělštiny, důvody tohoto přejímání i faktory, které na ně mají vliv. V rámci kapitoly o různém stupni začlenění převzatých slov autorka komentuje různé podoby grafické, fonické, morfologické a sémantické asimilace. Samostatná kapitola je věnována tvoření plurálu převzatých slov, neboť autorka správně předpokládá, že vysoký stupeň asimilace bude spjat se standardním vytvářením množného čísla. Zřejmě nejrozsáhlejší kapitolu představuje kapitola s názvem *Praktická část*, která přináší analýzu jazykového materiálu získaného z korpusu: autorka na vybraných latinismech a anglicismech dokumentuje výskyt původních, respektive pošpanělštěných variant (a to včetně množného čísla daných substantiv) a z porovnání jejich frekvence vysuzuje míru asimilace těchto slov. Její výklady jsou v této kapitole ilustrovány přehlednými tabulkami. V stručné závěrečné kapitole jsou shrnuty nejdůležitější výsledky práce.

Pro hodnocení práce je účelné oddělit část teoretickou a část praktickou. V teoretické části je – jak vyplývá z výše řečeného – na nevelkém prostoru komentována celá řada aspektů přejímání cizích slov do španělštiny. Autorka veškeré komentáře a závěry přejímá ze sekundární literatury, její vlastní přínos spočítá v této části ve snaze o shrnutí a konfrontaci různých zdrojů. Tato snaha je vcelku úspěšná, byť je někdy na škodu autorčina velká stručnost, jež vede k tomu, že některá témata jsou spíš jen načrtnuta. Místy toho čtenář musí litovat: např. kapitola o morfologickém chování převzatých slov obsahuje velké množství detailních informací, ty jsou ale předloženy jen se stručným komentářem (jazykový materiál je navíc přesunut do poznámek pod čarou) – obsáhlejší výklad by byl jistě velmi užitečný. Hodna ocenění je jistě skutečnost, že autorka pracuje s nejnovější normativní mluvnicí španělštiny i

aktuálními internetovými zdroji RAE. To je velmi důležité i pro druhou, praktickou část, protože podstatným faktorem, který autorka u sledovaných forem posuzuje, je soulad s normou (autorka místy nepřesně používá termín gramatika místo termínu norma). Jelikož jsou informace o normě aktuální (což je u přejatých slov důležité, protože norma svůj pohled na ně v poslední dobu poněkud pozměnila, přesněji řečeno zjednodušila), jsou předložené tabulky zajímavé. V práci s korpusem CREA neshledávám žádné nedostatky (tento korpus je vybaven jen nedostatečnými nástroji pro vyhledávání, u tohoto tématu to ale nevadí, protože to, co autorku zajímalo, korpus vyhledat umožňuje).

Konkrétní komentáře k textu a témata k diskusi při obhajobě:

- S. 8: Odkud pocházejí data v tabulce na s. 20, převzaté z práce Azugaraye Aguirreho? Bez dalšího komentáře vypadá tato statistika poněkud nahodile.
- S. 21 – Jak autorka chápe pojem „kultivovaný způsob“ převzetí?
- S. 34 – Orální část korpusu CREA představuje opravdu jen 10 % z celého korpusu. Tato skutečnost může opravdu výsledky ovlivnit – nemyslím si, ale že by to bylo jen proto, že – jak říká autorka – by mluvčí v ústním projevu použili jiný tvar. Za závažnější považuji skutečnost, která v práci v podstatě není souvisleji traktována, totiž to, že u cizích, respektive převzatých slov není vůbec jisté, že mluvčí dané slovo vyslovuje tak, jak ho píše. V tomto smyslu by analýza mluveného projevu vskutku přinesla jiné výsledky.
- S. 36 a jinde – U některých slov myslím nejsou zkoumány všechny potenciální varianty daného slova (např. pl. *curriculum*s)
- S. 37 – Zdá se mi, že komentář ke slovu *déficit* neodpovídá údajům v tabulce.
- S. 44 i jinde – Terminologická poznámka: autorka občas mluví o porovnávání slov (cizích, citátových...), přitom ve skutečnosti porovnává různě asimilované varianty/formy jednoho slova.

Předkládanou bakalářskou práci považuji za zdařilou, doporučuji ji k obhajobě a předběžně ji hodnotím známkou *velmi dobře*.

V Praze dne 5. 6. 2013

doc. PhDr. Petr Čermák, Ph.D.